

SLOVENSKI NAROD

Izhaaja vsak dan popoldne, izzemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pett à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati pett vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklci beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Italija vztraja na tiranskem paktu

Začetek meritornih pogajanj se bo zavlekel do maja?

Beogradski optimizem se je spremenil v pesimizem. — Mussolini noče razpravljati o reviziji tiranskega pakta in zavlačuje pogajanja. — Tudi Anglija baje zagovarja odgoditev pogajanj.

— Beograd, 13. aprila. Kakor se doznava v krogih zunanega ministrstva, so se pojavile pri pogajanjih v Rimu zopet nove težkoče. Pokazalo se je, da je bil optimizem naših vladnih krogov predran, kar ni čudno, saj je baziral pred vsem na izjavah beogradskega italijanskega poslanika generala Bodrera, ki ga je Mussolini sedaj docela resavuiral. Mussolini odklanja revizijo tiranskega pakta ter se sklicuje na mandat, ki ga je dobila Italija od konference veleposlanikov l. 1921 in ki ji daje pravico, da se štiti nedotakljivost albanske države. Radi tega stališča italijanske vlade je uspeh in celo možnost direktnih pogajanj med Rimom in Beogradom postala zelo dvomljiva. Verjetno je, da bodo pogajanja preko katoliških in pravoslavnih velikonočnih praznikov sploh odgodena. Odgoditev pogajanj se propagira zlasti iz italijanske strani, ker Mussolini očividno upa, da se bo mednarodni položaj do zopetne obnove pogajanj spremenil v italijansko korist. V diplomatskih krogih se sodi, da se skuša Mussolini sploh izogniti konkretnemu sporazumu, ker bi moral v tem slučaju v smislu zahtev jugoslovenske vlade na vsak način točno precizirati okvir italijanskega vmešavanja v notranje albanske zadeve.

V poučenih krogih pa tudi sumijo, da se zavzema tudi angleška diplomacija za zavlačevanje teh pogajanj z ozirom na nejasno situacijo na daljnem vzhodu, ki lahko zaplete i Anglijo i Italijo v obojestranski konflikt s sovjetsko Rusijo. Angleški diplomatski krogi smatrajo baje zato, da ne kaže zaenkrat nadaljevati pogajanj med Beogradom in Rimom, ki bi, ako ne bo dosežen sporazum, lahko povzročila novo napetost v Srednji Evropi; kar bi lahko škodljivo vplivalo na angleška prizadevanja na daljnem vzhodu.

Včeraj so v zvezi s temi dogodki posetili zunanega ministra angleški poslanik Cunard nemški poslanik Oldshausen in poljski poslanik Otenski. Opazilo se je, da so včerajšnje spontane manifestacije Nemčiji, Rusiji in Franciji o priliki otvoritve bizantološkega kongresa napravile globok vtis v nam neprilaznih diplomatskih krogih. V teh krogih vlada osobito nezadovoljstvo radi manifestacij Nemčiji, ker smatrajo, da je baš nemška tajnost mnogo pripomogla k porazu italijanske diplomacije v konfliktu z Jugoslavijo. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da je tudi Anglija šele potem sprejela svoje stališče v italijansko-jugoslovenskem sporu, ko se je Nemčija odločno zavzela za našo stvar.

Poslanik Spalajkov.č o albanskem incidentu

Nov intervjuv našega pariškega poslanika. — Spalajkovič hoče popraviti neugodni vtis svojih prvih izjav. — Albanski incident je zakrivil Ahmed beg Zogu.

— Berlin, 13. aprila. »Lokalanzeiger« objavlja izjavo jugoslovenskega poslanika v Parizu g. Spalajkoviča o likvidaciji incidenta, ki ga je povzročila italijanska demarša pri vladah zapadnih veleposlanikov. Spalajkovič v svoji izjavi naglašja, da je ta incident rešen v našo korist. Pokazalo se je, da so italijanske obdolžitve popolnoma neutemeljene. Jugoslavija je imela sedaj ugodno priliko, da prepriča velikele o svoji absolutni lojalnosti. Mussolini sam je s svojo izjavo, da ni nikake potrebe, da bi se odposlala na lice mesta posebna mednarodna preiskovalna komisija, potrdil, da so italijanske obdolžitve nevezdrne. Očividno je bil Mussolini sam žrtev lažnih poročil. Ves incident je povzročilo pravzaprav dejstvo, da se je Ahmed beg Zogu bal napada svojih rojakov in je bil zato prepričan, da bo svoje osebne interese najbolje razčistil na ta način, da izzove v Albaniji revolucijo in tako doseže italijansko intervencijo. Incident sam na sebi je v bistvu brez pomembnosti, ima pa to dobro stran, da je obrnil pozornost na tiranski pakt.

Direktna pogajanja v svrhu likvidacije nastalega sporazuma med Beogradom in Rimom so že pričela. Tiranski pakt, ki garantira istočasno nedotakljivost albanskega teritorija in osebni položaj albanskega politika, je sam po sebi kontradiktoren. Ne morem se reči, na kakšen način bi bilo mogoče to anomalijo odstraniti. Vse je odvisno od tega, ali bo Italija pristala na to, da se ridigira ona točka pogodbe, ki daje Italiji pravico intervencije v Albaniji v slučaju notranjih nemirov.

Na vprašanje kaj se bo zgodilo, če direktna pogajanja med Beogradom in Rimom ne bodo dovedla do sporazuma, je Spalajkovič odvrnil, da bo moralo v tem slučaju na vsak način intervenirati Društvo narodov, ki je že l. 1920. prevzelo obveznost, da zaščiti neodvisnost Albanije.

Velikonočna številka „Slovenskega Naroda“

bo izšla tudi letos v večjem obsegu in večji nakladi. — Opozorjamo nanjo gospodarske kroge, ki naj ne zamude ugodne prilike, da opozore naše občinstvo na svoja podjetja. Brez oglasov ni odjemalcev. Kdor ne oglašuje, ne more imeti uspeha.

Velikonočna številka izide v soboto popoldne. Inzerate sprejema uprava «Slovenskega Naroda», Knafljeva ulica 5.

do petka zvečer ob 6.

Le v nujnih slučajih (smrtna oznanila in slinčno) do soboto ob 10. dopoldne. Da si zagotovijo čim lepši prostor in čim originalnejšo obliko, je zato v interesu cenjenih inzerentov, da naroče svoje oglašje čim prej.

Uprava «Slovenskega Naroda».

Položaj v radikalnem klubu še vedno nerazčiščen

Kompromisni predlog dr. Srškića nima nade na uspeh. — Brez-uspešna akcija Ace Stanojevića. — Dolga avdijenca ministrskega predsednika. — Sestanek med Uzunovićem in Stanojevićem.

— Beograd, 13. aprila. Zanimanje političnih krogov je osredotočeno na razmere v radikalnem klubu, predvsem pa na prizadevanje znanega radikalnega prvaka Ace Stanojevića, da bi razčistil položaj ter rešil radikalno stranko iz sedanje nevezdrne krize. Ace Stanojevič je imel tekem včerajšnje dne dolgotrajne konference z raznimi radikalnimi prvaki, zlasti pa z uglednejšimi pašičevci. Popoldne se je hotel sestati z ministrskim predsednikom Uzunovićem, vendar pa je ta sestanek izostal, ker je Uzunović zaposlen pri bizantološkem kongresu. Veliko pozornost je vzbudil tudi Stanojevičev sestanek z Nastasom Petrovićem.

Včerajšnja akcija ministra dr. Srškića in predsednika radikalnega kluba Ilije Mihajlovića za sporazum na kompromisu, da bi notranji minister Maksimović odstopil, Uzunović pa ostal ministrski predsednik, je stopila danes v ozadije. Srškič in Mihajlovič delata sicer še vedno za njega, toda naletela sta na odpor v obeh skupinah radikalnega kluba. Pašičevci izjavljajo, da se samo z odstopom Maksimovića ne morejo zadovoljiti in da zahtevajo tudi novega

ministrskega predsednika. Maksimovićev pristopi s svoje strani pa označujejo zahtevno po demisijski kot nedopustno izsiljevanje.

Ace Stanojevič svojega mnenja še ni izrekel. Očividno se hoče popre sestati z ministrskim predsednikom Uzunovićem, katerega je že včeraj iskal, ki ga pa ni našel, ker je bil Uzunović na bizantološkem kongresu. Dogovorila sta zato sestanek za danes popoldne. Umevno je, da pričakuje ta sestanek vsa politična javnost z veliko napetostjo.

Danes dopoldne je bil ministrski predsednik Uzunović na dvoru v skoro dveurni avdijenci. Po avdijenci je odšel takoj po stranskih ulicah na svoje stanovanje, da bi se izognil novinarjem, ki so ga pričakovali pri glavnem vходу. Tudi v svojo pisarno se pred obedom ni vrnil.

Veliko pozornost je vzbudila danes vest, da je bil sinoči sprejet od kralja tudi predsednik Narodne skupščine Marko Trifković. Ni dvoma, da so vse tri senzacionalne avdijence, Maksimovičeva, Trifkovičeva in Uzunovičeva, v zvezi s krizo radikalne stranke in krizo vlade. Pričakuje se, da bodo razvoj dogodkov pospešile.

Za podaljšanje stanovanjske zaščite

Kongres stanovanjskih najemnikov v Zagrebu.

Zagreb, 13. aprila. Danes dopoldne ob 10. se je vršila v mestni dvorani seja upravnega odbora Saveza stanovanjskih najemnikov. Seji so prisostvovali tudi številni delegati, ki so tekom včerajšnjega in današnjega dne prispeli iz cele države. Iz Slovenije so navzoči delegati iz Ljubljane, Maribora, Celja, Ptuj, Trbovelj in Jesenice.

Upravni odbor je predvsem razpravljal o položaju, ki bo nastopil po 1. maju. Najemniki z ozirom na veliko stanovanjsko bedo, ki vlada zlasti v večjih centrih, vztrajajo na tem, da se stanovanjska zaščita po vzoru Češkoslovaške podaljša do l. 1934. Uvede naj se strožja kontrola uporabe stanovanj in višine stanarine. Zoper posestnike, ki bi izkoriščali stanovanjske najemnike ter zahtevali pretirano najemnino, naj se uporabi zakon o oduševstvu.

Obširno so razpravljali o podpori stavbnim združenjem in izdelali več konkretnih predlogov, ki »redo za tem, da država in posamezne občine te zadruge materijelno podprejo. V to svrhu bo poslal Savez stanovanjskih najemnikov tudi svojega posebnega delegata na kongres avtonomnih mest, ki se bo vršil prihodnji mesec. V smislu teh razprav je bila redigirana resolucija, ki bo predložena kongresu, ki se začne popoldne ob pol 16.

ZMEDE NA KITAJSKEM

— Šanghaj, 13. aprila. Kitajska vlada v Pekingu je danes odpoklicala svojega diplomatskega zastopnika v Moskvi. S tem se smatrajo diplomatski odnosi med sovjetsko Rusijo in Kitajsko za definitivno prekinjeni. Položaj na Daljnem Vzhodu se v diplomatskih krogih presoja zelo resno in računa se težkimi zapletitjati. Zadnje dni se je pojavil na političnem obzorju zopet general Vupejfu, ki je prevzel vodstvo Fengkiangovih čet. Visti o katastrofalnem porazu kantonskih čet se demantirajo ter njihov umik utemeljuje s strategičnimi razlogi. Kantonska vlada se preseli iz Hangkai v Nanking.

INCIDENT NA BOLGARSKI MEJI

— Sofija, 13. aprila. »Utro« javlja, da je neki jugoslovenski vojak prekoratil bolgarsko mejo. Ko ga je bolgarski podčastnik odzval nazaj na jugoslovenski teritorij, je vojak podčastnika nazaj ustrelil. Na lice mesta je bila poslana komisija.

Iz pestre ljubljanske kronike

Za praznike se je preskrbel. — Nagajivi april.

Srednjevelik, čokati slovek, je pozno v noč taval po temnih vodmatskih ulicah in premijljal, kje bi mogel iztakniti zalogo jestvin, da potolaži krulke želodec in se obenem preskrbi za velikonočne praznike, ko so na bogatih mizah polne in gujati. Prišel je v prvih jutranjih urah do Draškove gostilne. Splazil se je na dvorišče, kjer stoji lesena baraka. Odprl je vrata ter začel brskati po omari. Tam je našel lepo zalogo jestvin, masne ograde salame, kranjske klobase, 1 kg šunke in jajca. Hitro je pobasal vso zalogo, vredno okoli 250 Din, in izginil v temo. Detektivji ga sedaj zasledujejo...

Aprilsko vreme je res nagajivo. Par ur te greje prijetno pomladansko solnce, na kar pa se pojavi hladen veter, pa še bolj hladen dež, vsi pravcati naliv. Kljub temu so okoliške trate že vse žive; sprehajajo in izletniki uživajo čar prebujajoče se narave, mladina po dolgi zimski pavzi veselo podi žoge, zaljubljenici se vesele pomladi in pomladnih občutkov.

Neprijetno iznenaden je bil v ponedeljek zvečer neki zaljubljeni parček. Elica, pomladansko dražestna in cvetoča v novi svileni obleki in novem blestečem klobučku, se je dogovorila s svojim Mirkom za »rande« tam v zelenem tivolskem gozdu, daleč od vsakdanjega šuma in hrupa. Hodila sta po stezicah in potih, kramljala in čebljala. Nista opazila, da je nastopil večer, da se je nebo stemnilo in da je začelo liti. Stisnila sta se pod staro smreko, vendar ni dosti pomagalo. Elici se je obleka zmočila in zmočil se ji je tudi lepi klobuček nove pomladanske fasona. K tej nesreči pa se je pridružila še druga. Ko se je vračala domov, jo je prijala stara veja in reski! — lepo svilenlo krilo je šlo v — franže.

Železniška katastrofa v Brnu

V Brnu na Moravskem se je včeraj jutraj dogodila težka železniška nesreča, ki je zahtevala več človeških žrtv, a tudi povzročila ogromno materijalno škodo.

Na glavnem kolodvoru sta trčila skupaj dva v nasprotni smeri vozeča vlaka. Oba vlaka sta bila večinoma polna delavcev, ki prihajajo jutraj na delo v brnske tvornice. Prvi osebni vlak je prispel iz Blanskega in je vozil proti Trenčinu, nasproti pa mu je privozil v smeri proti Iglavi vozeči delavski vlak.

Pri strahovitem karambolu so skočili s tira tender in štirje vagoni osebnega in službeni voz delavskega vlaka. Oba vlaka sta bila prenapolnjena, zato so bile posledice katastrofalne. Krik in stok je pretresal ozračje in nastala je strahovita panika. Peron na kolodvoru je bil kmalu poln z ranjenci, katere je železniško osebje potegnilo izpod razbitih vagonov. Pri koliziji sami je bilo ubitih 5 oseb, nad 120 ranjenecv pa so prepeljali v bolnico. Mnogi ranjenci se bore s smrtjo.

Podrobnosti o nesreči še niso znane, ugotovljeni tudi ni pravi vzrok. Iz uradnega poročila je razvidno, da sta na kolodvoru ob 6.38 trčila skupaj osebni vlak št. 1532 iz Blanske in vlak št. 731. Nesrečo je zakrivil vlakovodja vlaka 731, ki je prezrl signal na »stoj«.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

E f e k t i: Investicijsko posojilo 86.50—87, Vojna škoda 843, Zadolžnice Kranjske deželne banke 20—22, Zastavni listi 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevje 99—100, Prasteditna 850, Kredit. zavod 160—170, Trboveljska 430, Vevče 135, Stavbna družba 55—65, Šešir 104.

ZAGREBSKA BORZA.

E f e k t i: Investicijsko posojilo 86 in pol do 87, Ratna šteta 341—342, Ljubljanska kreditna 150, Hrv. eskomptna banka 104 in pol do 105, Kreditna banka, Zgb. 93—95, Hipotekarna banka 58 in pol do 60, Jugobanka 95—955, Prasteditna 850—860, Drava d. d. Ostijek 480—510, Sečarana, Ostijek 450, Ists d. d. 46—50, Nihag 39, Gutman 270, Slaveks 101, Slavonija 28, Trboveljska 427 in pol do 429, Union, paromlin 300—310, Vevče 135—140, Agraria 54—54.50.

D e v i z e: Dunaj 800.50—803.50, Berlin 13.50375—13.53375, Italija 277.44—279.44, London 276.20—277, Newyork dolar 56.75 do 56.95, Pariz 222.75—224.75, Praga 168.30 do 169.10, Curih 10.94—10.97, Valute: Italija lira 275—277, Newyork dolar 56.40 do 56.60.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.36, Newyork 519.24, London 25.25, Milau 25.57, Praga 15.395, Dunaj 73.15.
— Trst: Beograd 35.67, London 98.75, Curih 390.70.

Nove alarmantne vesti iz Albanije

— Beograd, 13. aprila. Glasom vesti iz južne Srbije je opažati na albanski meji živahno gibanje bolgarskih in makedonskih komitov. Glasom zaupnih poročil je zbranih v severni Albaniji 12 čet moderno oboroženih Kačakov, ki imajo nalogo, da izzovejo nemire ob meji ter povzročijo revolucijo v Albaniji. Domneva se, da tice za to akcijo italijanski emisarji, ki hočejo na ta način ustvariti nov povod za italijansko intervencijo v Albaniji, da bi Italija lahko na ta način pritisnila na Jugoslavijo in jo prisilila k popustljivosti pri sedanjih pogajanjih.

TURČIJA NA BALKANU

— Angora, 13. aprila. Turški zunanji minister je podal včeraj v zunanjem odboru izjavo, v kateri naglašja, da bi smatrala Turčija vsak balkanski pakt, ki bi bil sklenjen brez sodelovanja Turčije za naperjenega proti sebi. Turčija je vedno pripravljena lojalno sodelovati pri reševanju balkanskih vprašanj, pri kateri je prej ko slej zainteresirana in bi smatrala vsako sklepnanje preko nje za brskiranje, na katero bi morala na primeren način reagirati.

CIKLON V AMERIKI

— Antonio (Texas), 13. aprila. V okrožju Rocc Springs je razsajal včeraj strahoviti ciklon, ki je povzročil doslej še nepregledno škodo. Mnogo vasi je popolnoma uničenih. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo 126 oseb ubitih.

PANGALOS POBEGNIL?

— Atene, 13. aprila. Razširile so se vesti, da je Pangalos pobegnil iz ječe. Vlada te vesti demantira, vendar se še nadalje uporno vzdržuje.

Na potu k evropski uniji?

— Varšava 13. aprila. Henri de Jouvenel, izdajatelj pariškega »Matina«, je za »Dzien Polski« napisal članek o svetovni politiki Pledira za idejo evropske kontinentalne unije. Navaja, da se v tem pravcu opaža napredek, kakor to najbolje dokazuje zbliževanje med Nemčijo in Francijo. Obstojajo še spori med Francijo in Italijo ter Anglijo in Rusijo. Konflikti se dajo preprečiti samo s kontinentalno evropsko zvezo pod avspicijami Društva narodov.

Spremembe v šolski službi

— Beograd, 13. aprila. V prosvetnem ministstvu je podpisan ukaz, s katerim se upokoji sreski šolski nadzornik Fran Bač, nadaleje učitelj in učiteljice: Minka Marok-Sedej v Ljubljani, Ignac Strmecki v Ksaveriju pri Gornjemgradu, Angela Sabec pri Celju ter A. Pfeifer v Ljubljani.

Imenovani so za upravitelje, odnosno učitelje: Janko Blagajne v Ljubljani, Josip Pečnik v Veliki dolini pri Krškem, Vinko Roblek v Kranju, pater Appej na Višu, Pavla Medle v Ljubljani, Ljudmila Hoflek - Kokot v Pišecah pri Brežicah, Jožefa Kobal na Rakeku, Roza Ribičič - Arrigler na Rakeku, Olga Zajec v Trebnjem, Stanko Gradišnik v Celju, Marija Deržaj v Ptuj, Alojzija Kramar pri Sv. Petru pri Mariboru, Franjo Novak pri Sv. Petru v Savinjski dolini, Fran Tušak na Teznu pri Mariboru, Miloš Tajnik v Slovenski Bistrici, Janko Samec v Mariboru in Ljudevit Rataj v Mariboru.

Pri hidrotehničnem oddelku v Ljubljani je upokojen tajnik Leon Levicki.

(Poročilo smo prejeli iz Beograda telefonično, zato ne moremo jamčiti za točnost imen. — Op. ured.)

Srečno naklonjena pisanica

Nagrada «Slovenskega Naroda» v znesku 1000.— Din za mesec april je prejel invalid Franc Koller.

Ljubljana, 13. aprila.

Jubilejne nagrade, ki jih letos vsak mesec v znesku po 1000 Din pokloni «Slovenski Narod» svojim naročnikom in čitateljem, je srečna usoda doslej še vedno dirigirala v prave roke. Seveda, komu pa v današnji dobi slabih plač, pomanjkanja zasluga in splošne socialne krize ni dobrodošel poklonjen tisočak! Ali s pravim veseljem lahko tokrat beležimo, da je srečno naključje poklonilo našo velikonočno nagrado za pisanico zares potrebnemu možu, ki mu jo bo vsa javnost gotovo privoščila z odkritim srcem. Srečni nagradenec je 70-odstotni invalid Franjo Koller v Ljubljani, Karlovska cesta 7.

Gospod Koller, ki mu je laški šrapnel zdobil desnico, je danes v svoji najlepši dobi 41 let nesposoben za fizično delo. Je oženjen in sicer brez otrok, a kakor vsi drugi invalidi bridko prenaša svojo usodo in težave življenja

v današnji dobi. Javnost ga pozna po odločnih nastopih za pravice invalidov. Za Veliko noč je g. Koller vložil na velikega župana prošnjo za podporo ter na borzo dela vložit za dodelitev kakršnekoli primerne službe. Obe prošnji sta mu bili ravno včeraj zavrnjeni. Ko pa je sročil g. Koller dobil «Slovenski Narod», je na svoje radostno presenečenje v njem našel žig z dvema podpisoma — ček za jubilejno nagrado 1000 dinarjev. In danes je prišel v naše uredništvo nasmejan in vidno vzradočen.

— Gospodje, mi boste dali nagrado? — Bomo!

Čestitali smo mu in želeli lepo Veliko noč.

Izvod «Slovenskega Naroda» z aprilovo jubilejno nagrado je bil dan v promet včeraj. Označen je bil kakor običajno na notranji strani z žigom in dvema podpisoma.

Dogodki križem Jugoslavije

Dva zakonca kot kupčevalca z otroci. — Simuliran samomor na smrt obsojenega. — Adam z devotko v čolnu sredi Donave.

Beogradska policija je aretirala nekoga Jana Janjeviča in njegovo ženo, ki sta prišla iz Pariza. Na tem čudnem zakonskem paru leži težka sumnja, da se bavi s tatvino in prodajanjem malih otrok.

Janjevič se je že l. 1921. nahajal v Beogradu z ženo in dvema otrokoma, ki ju je prijavil kot svoja. Imel je v najemu malo kavarno na periferiji Beograda in policija se je malo brigala za njegove posle. Janjevič se je izdal za bivšega ruskega polkovnika. Obrat pa mu najbrž ni šel najbolje, ker je Janjevič nekega dne z ženo in otrokoma odpotoval na Dunaj. Kje se je nato potepal celih pet let, zaenkrat se ni dognano. Vendar je beogradska policija imela dovolj razloga, da je Janjeviča takoj aretirala, čim se je pred par dnevi pojavil v Beogradu. Zdej zbira podatke o njem in je že doznala nekatere prav senzacionalne stvari. Janjevič je spolno impotenten in ta okolnost vzbuja upravičeno sumnjo, da bi sedanjete dete, ki ga je privedel seboj, bilo njegovo. A istotako sta najbrž tudi prejšnja dva otroka bila — ukradena. Pri zaslišanju sta zakonca Janjevič na vprašanje, kje se nahaja prvo dete, odgovorila, da je umrlo na Bolgarskem. Ko je policijski uradnik zatrdil, da ima policija nepobitne podatke, da otroci ne morejo biti Janjevičevi, se je mož zmedel, končno pa priznal, da sedanje dete res ni njegovo. Pripovedoval je, da je bil pred dvema letoma na Češko-slovaškem. V nekem hotelu v Ošicah, kjer sta se Janjeviča nastanila, jima je neka sobarica priznala, da je rodila nezakonskega otroka in da ne ve, kaj naj v sramoti počne z njim. Janjeviča sta sobarico nagovorila, da dete izroči njima.

— Čudno! Pravite, da ste otroka dobili pred dvema letoma, a je vendar staro že pet let! Je vpadel policijski uradnik.

Janjevič se je še bolj zmedel in priznal, da se dečko zove Karlo in ne Mihajlo, kakor je navedeno v potnem listu.

Zmedeno obnašanje obeh Janjevičev je po energičnem zaslišanju predvsem omogočilo dognanje, da Janjeviča nista Rusa, marveč cigana. Vse indicije vodijo k zaključku, da sta se bavila s prodajanjem otrok, ki sta jih dobavljala neki artistski družini v Parizu. Pri Janjeviču je policija našla tudi razno korespondenco, ki sicer ne daje očitnih dokazov, a vendar potrjuje domnevo, da sta se Janjevič in njegova žena bavila s to zločinsko obrtjo. Poizvedovanja se nadaljujejo.

V decembru sta bila morila stotnika Hemflinga v Bjelini, Coca Antolich in Fehim Baljković, obsojena na smrt in kasacijsko sodišče je predvčerajšnjim potrdilo sodbo. Z namenom, da se v kritičnih dneh reši v svobodo, je prvi obsojenec Coca Antolich predsinocnim simuliral samomor z obešenjem. V sporazumu z ostalimi jetniki je izgotovil podoben načrt, ki mu pa navzlic spretni simulaciji ni uspel.

Ko so jetniki v vseh drugih celicah ponoči mirno spali, je iz Antolichve celice zadonelo vzklikanje sojetnikov: — Na pomoč... Obesil se je!

Jetničar pred celico je odprl malo linico na vratih in ugledal Coca Antolicha ležečega sredi sobe s pasom okrog vratu. Njegovi tovariši so ga z umetnim dihanjem obujali k življenju, toda Coca se ni zganil. Jetničar je pozval orožniškega narednika Sretana, ki se je podal v celico in začel jetnika zasliševati. Pripovedovali so mu, da so sredi noči ugledali Antolicha obešenega ob vratih in da so ga takoj rešili, vendar ga ne morejo obuditi k življenju.

— Pripovedujte to svojim starim materam! je odločno dejal narednik Sreten ter se nato obrnil k Antolihu rekoč:

— Ne unajmanj komedij, Cocol! Dvigni se! Kaj ga lomiš? Če ti snamem okove, boš gotovo preskočil dvorišče.

Toda Coca je dalje hropel in se ni dal prebuditi. Naposled so res morali poklicati policijskega zdravnika, ki je takoj ugotovil, da Coca simulira in da si je s pasom nalašč odrgnil vrat, da bi samomor bil čim bolj simuliran.

Ko je končno Coca le uvidel, da se mu je načrt popolnoma izjalovil, je skočil pokonci in se nasmešnil:

— Ni mi šlo po sreči!

— E, brate moj, dobro vemo, da ti je za življenje bolj, kakor za vse drugo in da bi kakor ptiček poletel v svobodo! je dejal narednik Sreten, pregledal Coci okove in vnovič zaklenil celico.

Pri sreskem poglavarju v Apatinu se je vsa zasopla in obupana zglasila fletna gospodična Hermina iz Kneževih Vinogradov. Njen doživljaj, ki ga je izpovedala, je zares nečuten.

Hotela se je v nedeljo okrog polne prepeljati na oni breg Donave. Ker pa čolnarja radi nedeljskega počitka ni mogla doklicati, se je Hermincini ponudil ribič Adam Wölbe, ki je postopal ob bregu in se približal na njene klice.

— Prepeljem te, dekle, zastoj! Pogledaj, kako udoben je moj čoln.

Hermincina je ljubeznjivo ponudbo

sprejela in odrinila sta od brega. Sredi vode je Adam pritegnil veslo in se začel sklanjati k Herminci, da jo objame in poljubi. Uh, kako je zaviskalal! Ko pa je uvidela opasnost položaja, je v strahu pred potopom pristala na en sam poljub, nakar je Adam zopet prijel za vesla in poglavl čoln k drugemu bregu, precej dalje dol od ceste. Hermincina je morala skozi grmčevje, Adam za njo. Ker daleč naokrog ni bilo žive duše, jo je popadel in kmalu premagal.

Prišla je torej Hermincina pred sreskega poglavarja in mu opisala svoj nedeljski doživljaj. Sodni zdravnik je še na njej ugotovil razne težje poškodbe, nakar se je policija podala na lov za grešnim Adamom. Seveda ga je kmalu našla in ga odgnala v preiskovalni zapor.

Prezident Masaryk v Palestini

V nedeljo popoldne je posetil prezident Masaryk angleško vojaško pokopališče v Jeruzalemu, kjer je položil v kapelici venec. S pokopališča je odšel v češkoslovaško izraelsko kolonijo. Številno občinstvo mu je prirejalo po mestu ovacije. Na sinagogi je bil pozdravljen napis v češčini in hebrejščini: «Živel prezident Masaryk!» Vrhovni rabin Sonnenfeld, rodom Slovak, je pozdravil prezidenta in mu izročil v imenu židovske cerkvene občine spominsko pismo v dragoceni dozi iz filigranskega srebra. Nato je odšel Masaryk v veliko jeruzalemsko sinagogo, kjer so ga sprejeli s petjem in molitvami.

V ponedeljek si je ogledal Masaryk vse oddelke židovske vseučiliške knjižnice, na kar je odšel na univerzo, kjer ga je pozdravil rektor na čelu profsorskega zbora. Rektor je opozoril Masaryka na zanimivi grob iz Kristusove dobe in mu razkazal laboratorije.

V Jeruzalem je prispel Masaryk v petek zjutraj. Na kolodvoru sta ga pozdravila državni tajnik Symes in župan Našašibi. Popoldne je posetil prezident najstarejšo židovsko naselbino v Palestini Rišon Lezion, kjer ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. V nedeljo zvečer so priredili v Palestini naseljeni slovaški Židje visokemu gostu na čast svečan banket.

Ljubljanski trg

Stroga kontrola mleka. — Okoli 50 l mleka zaplenjenih. — Cene krompirju padajo.

Ljubljana, 13. aprila.

Tržno nadzorstvo je po svojih kontrolnih organih izvršilo včeraj 12. t. m. in danes zjutraj strogo kontrolo iz okolice pripeljane mleka. Včeraj so pregledali mleko, ki ga vozijo mekarice s Posavja, na raznih cestah ob periferiji, zlasti na Dunajski cesti. Splošno je kontrola ugotovila v tem okolju razmeroma dobro mleko, samo v 7 slučajih od okrog 250 kontroliranih so kontrolni organi vzeli vzorce mleka, da izvedejo njega analizo. Davi so tržni organi presenetli s kontrolo mekarice, ki vozijo mleko po Tržaški cesti. Tu so se pokazali slabši rezultati. Pregledali so mleko 40 mekaricam, a so za morali zapleniti okoli 50 l. V neki 30 l držeči kangli je bila dobesedno prava mlečnata pobarvana voda, ki ni imela nikake masčobe ter je laktozometer kar izginil v beli tekočini. Naravno, da so to mleko po končani analizi na tržnem nadzorstvu izlili, a mekarico ovadili sodišču.

Na trgu samem je bila večja zaloga raznih mlečnih izdelkov, katerim so cene nekoliko poskočile deloma radi velikonočnih praznikov. Ko je večje povpraševanje po sladki smetani, surovem maslu in maslu. Prodajalke so skušale tu in tam povišati cene kar za 50%, kar pa je tržno nadzorstvo preprečilo.

Zelenjava je bilo razmeroma dosti na trgu. Zanimivo je, da je ne prihaja iz Trnovskega in Krakovega več toliko, kakor je bilo to običajno prejšnja leta. Mnogo je bilo na trgu jale. Kmetice so prinesle na trg tudi prve piščance, ki so pa se precej drži, komad po 30—40 Din. Bili so vsi prodani. Tudi druge perutnine je bilo mnogo.

Z ozirom na bližajoče se praznike in veliki teden je bil današnji trg bogato založen z vsem blazom, toda povpraševanje po njem še ni bilo veliko, ker čakajo vse gospodinje bolj na petkov trg.

Interesanten in živahen je bil danes krompirjev trg pred Mestnim domom. Ves prostor je bil okupiran z velikimi vozovi krompirja, skupno okrog 100 vozov; zelo mnogo so ga pripeljali gorenski kmetje. Prvotno so bile cene krompirju visoke. Začela na so kmalu rapidno padati. Prejšnje tržne dneve so kmetje zahtevali za fini rožnik 2.25 Din kg, danes so ga že ponujali po 1.75 Din kg in celo po 1.50 Din. Ostali zdravi krompir je padel v cenah od 2.— Din na 1.50 in celo na 1.25 Din. Prodan je bil skoraj ves pripeljani krompir.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

Drama:

Sreda, 13. aprila: Lumpacij Vagabund. E. Četrtek, 14. aprila: Zaprt. Petek, 15. aprila: Zaprt. Sobota, 16. aprila: Zaprt. Nedelja, 17. aprila: Ob 20.: Hamlet. Izven. Ponedeljek, 18. aprila: Ob 15.: Lumpacij Vagabund. Izven.

Opera:

Sreda, 13. aprila: Tajda. B. Četrtek, 14. aprila: Zaprt. Petek, 15. aprila: Zaprt. Sobota, 16. aprila: Zaprt. Nedelja, 17. aprila: Ob pol 20.: Aida. Izven. Ponedeljek, 18. aprila: Ob pol 20.: Orlov. Izv.

Nedbalovo gostovanje

«Prodana nevesta» je šla sinoči pod vodstvom mojstra Oskarja Nedbala zmagoslavno preko ljubljanskega odra. Razpoloženje je bilo svečano, navdušenje v polnem gledišču se je stopnjevalo od dejanja do dejanja. Slavni gost je bil deležen najtoplejših simpatij res neskončnega odobravanja, ki je že takoj pri njegovem nastopu ob dirigentskem pultu izrazilo spoštovanje do slavnega sinu bratskega naroda in zaupanje v njegovo čarobno dirigentsko moč. Orkester je bil kakor z nevidnimi nitmi navezan na mojstra in je razodeval vse doslej često zastrite ali megleno podane lepote Smetove velike umetnine. Vsekar pa je bila tudi izredno lepa gesta od strani mojstra Nedbala, ko je ob močnem aplavzu po bravurozno odigrani uverturi manifestiral pohvalo orkestru in s tem njegovemu stalnemu voditelju g. Balatki.

O celotni predstavi prinesemo podrobno poročilo, lahko pa pavsalno pohvalimo nastop vseh solistov in zbora, a posebej visoke glasovne in igralske kvalitete, ki so jih poleg drugega pritrjevali pozdravljenega gosta g. Križaja podali gospa Zaludova ter gg. Knittl in Kovač.

Sport

— Iz sekcije Z. N. S. (Službeno.) Seja upravnega in odbora za delegiranje se vrši izjemoma danes, v sredo, točno ob 19.30 v kavarni «Evropa». Polnoštevilna udeležba — dolžnost! — Tajnik.

— Službeno iz LHP. Zrebanje prvenstvenih tekem za I. razred je izpadlo sledeče: I. kolo 24. IV. SK Ilirija: SK Mura v Ljubljani, TKD Atena: SSK Maribor v Mariboru. II. kolo 1. maja SK Mura: SSK Maribor v Mariboru, SK Ilirija: ASK Primorje v Ljubljani. III. kolo 8. maja TKD Atena: ASK Primorje v Ljubljani, SK Ilirija: SSK Maribor v Mariboru. IV. kolo 15. maja ASK Primorje: SSK Maribor v Ljubljani, SK Mura: TKD Atena v Murski Soboti. V. kolo 22. maja TKD Atena: SK Ilirija v Ljubljani, SK Mura: ASK Primorje v Murski Soboti. Klubi, ki potujejo, so upravičeni do povrnitve efektivnih stroškov osebnega vlaka 3. razreda in kosila za osem oseb. Klubom, ki potujejo v Mursko Sobotu ali obratno, se poleg tega izplača še pavšalno 100 Din na račun večerje. Zrebanje za II. razred izvrši MO v Mariboru. — Prihodnja seja upravnega odbora se vrši v sredo 20. IV. — Tajnik.

— Odmev madžarskega poraza v Budimpešti. Katastrofalni poraz Madžarske na Dunaju je v Budimpešti povzročil nenavadno depresijo. Redakcije časopisov so imele za časa tekme nepretrgano službo ter so sproti obveščale občinstvo o poteku igre. Ko so poročila najhujša rezultata 4:0 za Avstrijo, je publika pobesnela in vdirala v redakcije. Ko pa je bil javljen rezultat 6:0, je morala nastopiti policija na kornjih, da je napravila red. Poraz je globoko odjeknil v madžarski metropoli in se splošno smatra za nacionalno nesrečo.

— Kaj naj to pomeni? V nedeljo se srečata v Ljubljani zopet reprezentanci hazenskih družin Ljubljane in Zagreba. Še nikoli niso bile perspektive Ljubljane, da odloči

tekmo v svojo korist, tako ugodne kakor toplot. V zadnjem hipu pa sta dve odlični igralki Ljubljane, ki bi tvorili glavno oporo naše družine, odpovedali sodelovanje in to brez pravega vzroka. Sicer res ni nobena igralka primorana, da nastopi, vendar je v danem momentu, ko gre za prestiž Ljubljane in njenega sporta, tako postopanje neopravičljivo in nedopustno ter priča o pomanjkanju pravega sportnega duha.

— Hazena Zagreb — Ljubljana. Na velikonočno nedeljo se snideta po preteku enega leta zopet reprezentanci Zagreba in Ljubljane, to pot v Ljubljani. Te tradicionalne tekme, ki se vrše sedaj že tretje leto, so za Ljubljano nekako merilo razvoja naše hazene. V vseh dosedanjih nastopih naše reprezentance smo beležili lep in razmeroma nagel napredek. Z lanske tekmo, v kateri je zmagal Zagreb šele po izredno težki borbi s 6:4 smo postali Zagrebu enakovredni nasprotnik. Tekom pretekle sezone pa so se kvaliteta naših igralk še izdatno dvignila, tako da gremo v nedeljsko borbo z najboljšimi igralci. Ako se posreči tehničnemu referentu poslani v ta, za nas izredno važen boj, vse naše najboljšie moči, nam je uspeh zagotovljen. Postava naše reprezentacije družine nam do danes še ni znana, več ali manj pa je gotovo, da bo zastopala barve Ljubljane kompletna ilirija, ki ima danes brez dvoma najjačje družino Slovenije. Tekma se vrši dopoldne ob 12. Igrišče se objavi tekoni prihodnjih dni.

— Ilirija v Hertha (Dunaj). Gostovanje profesionalnega nogometaškega moštva dunajske Herthe, ki odigra na velikonočno nedeljo in ponedeljek dve mednarodni tekmi z našim podsvetnim pravkom, prinese Ljubljani po dolgem presledku zopet prvo razredni sport. Obe tekmi bosta gotovo zainteresirali tudi širšo publiko, ki za domače prvenstvene tekme za enkrat žal še ne kaže večjega zanimanja. Profesionalno I. moštvo Herthe, o katerem smo že včeraj prišli nekaj podatkov, bo za Ilirijo sedaj, v začetku sezone, pač superioren nasprotnik, na vsak način pa tekmeč, kakršnih je I. moštvo Ilirije treba, ako se hoče resno pripravljati na uspešen nastop v bližnjem državnem prvenstvu.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda, 13. aprila 1927; katoličani: Nikofor; pravoslavni: 81. marca, Ipatije. Jutri: Četrtek, 14. aprila 1927; katoličani: Velik četrtek; pravoslavni: 1. aprila, Mar. Egipt.

DANASJNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: Lumpacij Vagabund. E. — Opera: Tajda. B. Kino Matica: Naš Odrsenik.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočvar, Spodnja Siška.

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV

naproša vsa včlanjena društva, da se blagovoljno sigurno udeležijo po svojih delegatih današnje seje v zvezi «Naš kulturni dan» v njenih tajniških prostorih, Kazino II. nadstropje, ob 18. uri. — Prosimo točnega prihoda in polnoštevilne udeležbe.

50 par takse za kg slikanega platna

Te dni so trije znani beogradskega umetniki Golubović, Pomorišac in Ivkič natovarili svoje slike in skulpture na kmetijski voz, da jih s Pašinega brda prepeljejo v Beograd. Pri vrodu v mesto pa so jih ustavili trošarinski pazniki in zahtevali od umetnikov, da plačajo takso. Umetniki so se v presenečenju nad to nepredvideno možnostjo skušali na drugi poti vtihohtati v mesto, toda na svojo veliko nesrečo so zopet zadeli na neke pandurje, ki so jih vnovič zavrnili.

Pred trošarino na Kragujevski cesti so naposled umetniki morali svoje slike zložiti z voza. Vso umetniško prtljago so dali na tehtnico, ki je ugotovila celokupno težo 104 kg. Trošarinski pazniki so po kratkem posvetovanju odločili, da morajo umetniki plačati po 50 par takse od vsakega kilograma.

Ko so se umetniki na ta način odločili beogradskega občini kot dobri brajevci, so srečno nadaljevali pot v Beograd, kjer so naslednji dan pred umetniško razpeloženo prestolnico publiko otvorili svojo razstavo v salonu «Cvijete Zuzorič». — (Iz «Politike».)

Originalne potrebsčine za Opalograph.

Preservat in fixat in druge potrebsčine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

Lud. Baraga LUBLJANA Selenburgova 6

Ladislav Vladyka:

52

Skrivnost mrlašnice

Zažugal sem mu, da ga pri tej priči ubijem. Nakremžil se je in moral sem gledati, kako grd obraz imam. Dejal je samo: Res zaslužite, da bi vas zadavil. Ne smete pozabiti, da sva se zelo dobro poznala. Stanovala sva pod isto streho in poznala do najmanjših povernosti navade drug drugega.

Prišla sva do Motola. Meni se je strašno mudilo, on je pa hodil počasi. Ob enajstih sva bila v Motolu. Polavskega ni bilo tam. Kaj storiti? Hora je mirno pogledal na uro in pripomnil, da bi bilo najbolje, ako odideva takoj v pisarno, kjer me čakajo nujni opravki. To so bili njegovi opravki.

Opozoril sem ga, da nimam njegovega podpisa. Odšla sva torej skupaj. Dopoldansko delo, zlasti pa pogovor z nekaterimi najinimi dobriimi klienti, je bil tako zanimiv, da na medsebojne prepire in zbadljivke ni bilo časa misliti. Hora je trdil, da bo Polavskega težko najti pred večerom in da ne more priti z nama v Motol. V njegovih bojih bi pa zbudilo prenašanje življenja pozornost. Končno je Hora pripomnil, da se morava ozirati nase in na Polavskega,

ga, ki bo prej ali slej aretiran. Nama bi ne delalo posebne časti sedeti z njim na zatožni klopi. Koncem koncev sem priznal, da bo najbolje, ako odideva v Motol drugi dan zgodaj zjutraj, ko bo Polavsky gotovo že čakal.

Segla sva si v roke in svečano obljubila, da ostaneva korektna, da pojdeva večerjat v kaka oddaljeno gostilno, skratka, da se bova vedla dostojno.

Pred odhodom me je Hora opozoril, da moram vzeti nekaj denarja, ker ga sam ni nič imel.

Vedla sva se dostojno in sva šla zgodaj spat. Predno sva se poslovila, sem opozoril Hora, da ne trpim nobene zahrbtnosti odnosno zlorabe najine zamenjave. Tolažila me je prav za prav samo zavest, da je moja žena bolna in da se Hora na bolni ženski ne bo spozabil.

Drugo jutro sva prispela v Motol še pred osmo uro, toda Polavskega ni bilo tam. Bil sem že nestrpen, a Hora me je tolažila, da ni tako hudo in da sem sam videl, kako se je ves dan dostojno vedel. Trdil je, da še tisti dan naideva Polavskega in da bo zopet vse v redu. Govorila sva nekaj časa in čudil sem se samemu sebi, da nisem tako grd, kakor se mi je prvotno zdelo. S svojo zunanostjo sem bil zadovoljen. Zdelo se mi je, da Horove izkušnje v zvezi z

mojim telesom niso napačne.

Bojim se, da je ta falot takrat mislil isto.

Bila sva radovedna, kaj bo, ko se pojaviva v zamenjanih vlogah, no, pa je šlo še dokaj gladko od rok. Odšla sva na borzo, kjer sem prodal nekaj vrednostnih papirjev. Hora me je poklical in me med štirimi očmi svetoval, naj se ne pečam s špekulacijami češ, da me bo stalo več kakor če bi vso noč posedala v Coloradu. Priznati moram, da je imel prav.

Obedovala sva v Mestnem domu. To je bila predrznost, kajti tam je naju poznal vsak stol.

Igral sem milijonaria. Hora je pa lazil za ženskami. Neprestano sem ga moral opominjati, naj bo pameten.

Popoldne me je znova odvedel v pisarno, kjer se je nabralo mnogo dela, kajti Hora ni mogel ničesar sam ukreniti, ker ni imel prakse. Dal sem prenesti vso korespondenco v Horovo sobo in skušal sam vse urediti. Hora se mi je v ugodnem trenutku izmuznil čes, da se takoj vrne. Čakal sem ga dve uri in se bal, da bi zopet ne napravil kake neumnosti na moj fizični račun.

Toda ta slutnja se k sreči ni uresničila. Po povratku mi je povedal, da je bil v Košicah pri Polavskem. Obljubil mi je dva psa za poizkuse kot neka-

ko nagrado zato, da je zamenjal najini življenji. Toda meni se zamenjava ni zdela več ugodna. Končno mi je bilo tudi vse eno, kaj si Hora misli. Glavno je bilo, da mi je sporočil v imenu Polavskega, naj prideva druzvo jutro na določeni kraj, da naju spravi zopet v red. Iz Horovih besed sem posnel, da dela najina zamenjava tudi Polavskega mu skrbi. Gospodom je znano, da je kupil Hora dve domi. Pas sta bila zelo huda. Omeniti moram še, da je hotel imeti Polavsky pse volčje pasme, ki so zelo bistrumni in s katerimi je napravil že več posrečenih poizkusov. Hotel je eksperimentirati vedno z enakim materialom.

Tudi tisti večer je bil Hora dostojen, toda samo zato, ker ga nisem pustil niti za trenutek samega.

Prizadeval si je na vse načine, da bi se mi izmuznil. Očital mi je celo, da so živalski nagoni v meni dobro ohranjeni, pa tudi to mu ni pomagalo. Odvedel sem ga na svoj dom in priznam, da sam nisem mogel zaspati.

Spominjal sem se nečesa in se bal za ženo. Začela je okrevati, bila je zopet privlačna, veselejša. Skratka, vso noč nisem zatisnil očesa.

Zjutraj sem bil prvi na nogah. Bil je krasen dan in zato sem se že na vse zgodaj izprehajal pred vilo. Naposled je stopil iz vile tudi Hora in takoj sem

mu začel prigovarjati, naj se požuri, da zopet ne zamudiva. Ko sva se bližala opekarni, sva opazila na vrtu za ograjo, kjer je stala Vaškova bajta, množico ljudstva. Kaj neki se je moglo zgoditi? sem si mislil.

Pospešila sva korake. Tudi Hora je bil razburjen. Pogledal sem ga od strani. Bil je zelo blede.

Vprašal sem nekoga, zakaj čakajo ljudje pred Vaškovo bajto.

V kratkem je nama povedal, da so ponoči Vaška raztrgali psi.

Od groze sem se opotekel in bil bi padel, da me ni prestregel Hora, ki je imel še toliko moči, da mi je priskočil na pomoč. V Motol nisva šla. Ne vem, kako sem sploh hodil in kam me je Hora vodil. Obšla me je neka čudna omotica in bil sem brez volje.

Zavedel sem se šele pri neki krčmi v Košicah, ne morem se spomniti, kje je to bilo. Spominjam se samo, da me je Hora tolažil in zagotavljal, da se da vse popraviti. Treba bo samo malo potrpeti, da pridejo tudi drugi na to, kar je delal Polavsky, osobito ako jim nekatere okolnosti pojasniva. Toda njegova tolažba me ni pomirila. Vse, kar sva vedela o Vaškovih poizkusih, so bili rezultati. Kako je prišel do teh rezultatov, v čem je bistvo njegovih poizkusov in na kakšni znanstveni podlagi so temeljili, o tem nisva imela pojma.

Dnevne vesti.

V. Ljubljani, dne 13. aprila 1927.

— **Redukcije pri direktni šumi.** Kakor pri drugih uradih, tako so začeli tudi pri direktni šumi reducirati sposobne uradnike, ki niso še dosegli po zakonu za pokojnino določenih službenih let. Reducirana sta, kakor smo včeraj javili, med drugimi dva strokovno sposobna računarska uradnika, ki že služita nad 10 let. Kakor smo informirani, je bila ta redukcija izvedena iz razlogov štednje. Neki ljubljanski list je javil, da sta pri direktni šumi odpuščena iz drž. službe pis. oficijalka Gabriella Lindner. Ta vest ni točna. Oba še nadalje služujeta v uradu.

— **Vstop hrvatskih učiteljev v UJU.** Večina članov Hrvatskega učiteljskega društva, ki je doslej stalo na strogo hrvatskem stališču, je zaprosila za vstop v UJU. Skladno je v Zagreb za jutri izredni občni zbor društva, na katerem bodo sklepali o vprašanju fuzije z UJU. Zadevna zaključna pogajanja se prično koncem aprila med obeh učiteljskima stanovskima organizacijama in je pričakovati, da se končno ustanovi enotna jugoslovenska učiteljska zveza.

— **Visoka trgovska šola v Beogradu.** Prosvetno ministrstvo je ukrenulo vse, da se še to leto v Beogradu ustanovi visoka trgovska šola. Dovični krediti so zajamčeni v letošnjem proračunu.

— **Položaj nemških rentnikov.** V Sloveniji in na Hrvaškem je okoli 2000 oseb, ki so bile zaposlene v Nemčiji kot uradniki, odnosi ruderji v wesdalskih rudnikih. Ker so v času zaposlenja postali invalidi, odnosi so dosegli gotovo službena leta, jim je Nemčija priznala rentnino. Po prevratu je nemški rentnik nemška vlada ustavila prejemke. Ministrstvo za socialno politiko vodi sedaj akcijo preko zunanjega ministra, da bi Nemčija zopet izplačevala rentnikom njihove rente.

— **Kongres Saveza jugoslovenskih mest.** Pripravljeni odbor, ki je bil izvoljen na konferenci zastopnikov jugoslovenskih mest, sklicuje za 7., 8. in 9. maja prvi kongres Saveza mest. Kongres se bo vršil v Zagrebu. Na dnevnem redu je razprava o pravilniku Saveza, volitve stalne uprave za tri leta, razprava o novem zakonu o mestih in služajnosti. Na kongres so povabljeni zastopniki vseh večjih mest v naši državi.

— **Redukcija učiteljske prosvetno ministrstvo** je sklenilo v kratkem reducirati nekatera učiteljska. Načrt redukcije bo izdelala posebna komisija, obstoječa iz uradnikov oddelka za srednje in osnovne šole.

— **Vzdrževanje klinike.** Na predlog prosvetnega ministra je bila izdana zakonska uredba, po kateri smejo porabiti klinike, ki spadajo pod prosvetno ministrstvo, dohodke za lečenje bolnikov za svoje vzdrževanje.

— **Disciplinska sodišča za učitelje.** V prosvetnem ministrstvu se je vršila konferenca referentov za pojedine pokrajine, na kateri se je razpravljalo o novem pravilniku o ustroju in poslovanju disciplinskih sodišč za učitelje. Pravilnik bodo izdelali pravni referenti prosvetnega ministrstva.

— **Opozorilo izletnikom.** Sedaj v pomladanskem času se žal čisto dogaja, da napravi objestni izletniki izletniki dokaj škodo v prosti naravi: nesmiselno trgajo in pulijo cvetke, hodijo po tratah, njivah in gajih, koder ni nobene poti, lomijo veje, teptajo seve, sploh se vedejo preostalo in divjaško. Zlasti velika škoda se lahko dogaja s hoteli ali nehoti zanetjenim ognjem. Tako n. pr. so taki objestni izletniki o pomladanskem času zasneti že večkrat požar v gozdnih parcelah na Grmadi. Zato resno opozarjamo naše izletnike, da naj nikar ne mečejo proč tlehših utrinkov in ogorkov cigaret, ker s tem lahko povzročijo veliko škodo na mladih gozdnih nasadih. Sploh pa pričakuje vsa javnost, da se bodo naši izletniki vedli tako, kakor pristojni olikanim ljudem. Le tako se moremo nadeti, da bo prebivalstvo na kmeth z večjo ljubimostjo in uslužnostjo šlo izletnikom in turistom na roko kakor doslej.

— **Pot na Grmado ob Smarni gori.** Iz krogov S. P. D. nam poročajo: Smarna gora je dobila nov dostop iz Vikra po robu na vrh Grmade in od tod preko sedla na Smarno goro. To je po Westerjevem idejnem načrtu trasa B. Steza je dobro markirana ter na obeh izhodiščih: za Božičovo gostilno v Vikrih in ob križišču na sedlu, označena s kazipoti. Za hojo na Grmado se priporoča pot navzgor, manj pa sestop z nje. Vzpon se pričinja v Vikrih izprva jako strmo (45–60°), nato še vedno strmo s prostim pogledom proti jugu in zapadu (30–40°), končno pa dokaj zložno do vrha Grmade. Vztrajen pešec potrebuje za vso to pot 45 min.; kdor pa se hoče odpočivati in razgledovati, bo hodil seveda sorazmerno več. Vsekakor se lahko pride v 1 in pol ure iz Vikre preko Grmade na Smarno goro. Občinstvo opozarjamo, da se priporoča ta novo markirana pot zlasti tistim turistom, ki se hočejo dobro pretegniti, prezahtiti, osolniti in prepotiti. Vsekakor je hoja na Grmado brez nevarnosti za tistega, ki se bo držal markirane poti. Resno pa svarimo, da bi se nespretni ljudje spuščali izven eteze po skalah ali si iskali druge smeri kar po markirani stezi. Naravno, da se priporoča za to hojo okovana obutev. V higlenskem in turističnem pogledu pomeni ta steza za smarnogorske izletnike velik napredek. Končno še pripominjamo, da prevaža brodnik pri Mednem od vsakega vlaka in v vsakemu vlakcu, razen če je Sava toliko narasla, da brodnik ne more prodreti.

— **Irma Pollakova upraviteljica gramofonskega salona.** Popularna operna pevtica, naša rojakinja ga. Irma Pollakova je po nedavni upokojitvi prevzela mesto upraviteljice v zagrebškem gramofonskem salonu tvrde Edison Bell Penkala. Zagrebški listi prinašajo zanimivo reklamo s sliko priljubljene umetnice in njenim priporokom: »V veliko veselje mi bo, ako v novem svojstvu upraviteljice gramofonskega salona v Oktogonu najdem prilike, da znova sklenem zvezo z ob-

činstvom ter se nadejam, da se bodo mnoge doslej izražene simpatije tudi v mojem novem delokrogu obnovile.« Gospoj Irma Pollakovi, vedno domiselni, temperamentni in energični rojakinji želimo tudi mi mnogo uspeha v novi funkciji.

— **Obisk ameriških Slovencev.** Poročila potovalne pisarne »Cosulich - Linija, Simon Kmetec« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18, naglašajo, da je pripravljenih veliko število ameriških Slovencev za izlet v staro domovino »Jugoslavijo« z brzoparnikom »President« Wilson preko naših, za Slovence najbližjih luk Dubrovnik in Trst. Prvo izkrcanje bo dne 24. maja, drugo 7. julija, tretje dne 19. avgusta v Dubrovniku; v Trstu vsakokrat en dan pozneje. — Vsa druga pojasnila daje brezplačno zgoraj omenjena pisarna.

— **Bančni zavodi na Veliko soboto ne bodo poslovali.** Na to opozarjamo p. n. občinstvo ter prosimo, da svoje bančne posle opravi na veliki petek. — Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani oče trgovca Pavla Fabijanija g. Anton Fabijani, znan v Ljubljani kot izredno simpatičen in značaje mož. Svoje tri sinove je vzgojil vzorno in jim bil do zadnjega najboljša opora. Pogreb bo v četrtek ob dveh popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti št. 9. Blag mu spomin! Zalujžim naše iskreno sožalje!

— **Velik vliom v Volčjem potoku.** Dva delomrznega in potepuha, krepki Peter in visoki Albin, sta pretekli teden kar po dnevi vlioma v hišo posestnika Janeza Jasovca v Volčjem potoku pri Kamniku. Domači so bili vsi odsotni na spomladanskih poljskih delih. S sekiro sta odprla vrata ter nato prebrskala vse omare. Odnesla sta listino, v kateri je bilo 10.000 Din.

— **Smrt v plamenih.** V Dolnji Lendavi se je odigrala te dni pretresljiva nesreča, ki je zahtevala življenje jedva 15-letne mladenke Ilonke Hlegeny Ilonka je bila sama doma in je likala z likalnikom, ki se kusi s špiritom. Na še nepojasnen način pa se ji je vnela obleka. Prestrašena mladenka je začela begati po sobi in klicati na pomoč. Predno so prihiteli domačini, je bila že vsa v plamenih. Posrečilo se jim je sicer, da so z rjuhami živo bakiyo pogasili, vendar pa je deklica dobila tako težke opekline, da je kmalu nato umrla. Nesreča je izzvala v Lendavi splošno sočutje.

— **Zopet uboj na pujskem potu.** Na pujskem potu še vedno znači pretepanje lunaštvo in ni nikaka samota, če je kdo radi pretepa ali celo uboja zaprt. Zato se v teh krajih izvrši razmeroma največ pobojev. Tudi te dni beleži krvava kronika pujskega potja tak žalosten slučaj. Pri nekem posestniku so okupavali vinograd. Pri taki priliki se seveda tudi ne stedi z vinom in kaj čuda, če se duhovi razvamejo. Te dni so se na potu domov sporekli kmečki fantje v Pujski gori Ivan Danjko, Anton Gorkovič in Ivan Rodošek Gorkovič in Rodošek sta končno navallila na Danjka in ga z motikami tako obdelala, da je z razbito glavo obeljal in med prevozom v pujsko bolnico umrl. Ubijalka je orožništvo a retralo in oddalo v zapore okrožnega sodišča v Mariboru, kjer se bosta morala zagovarjati radi uboja.

— **Nesreča pri delu.** Včeraj popoldne so z zasebnim avtomobilom pripeljali v Ljubljansko javno bolnico 33-letnega delavca J. Franzla, zaposlenega v tovarni zaves »Stora« v Št. Vidu nad Ljubljano. Siroj mu je odtrgal levo roko v zaplestu.

— **Strel v tramvaj v vlak.** Predsinočnim je neznan zločinec v predmestju Subotice ustrelil v tramvaj, ki se je vračal v mesto. Kroglja je prebila senco in pogodila v glavo 4 cm pod senco soprogo podgolkovnika Petrišiča. Poskoda je lažja. Tramvaj se je takoj ustavil. Dva detektiva, ki sta se nahajala v njem, sta se podala na lov za atentatorjem ki pa mu je uspelo izgniti v noč. Obenem se je predsinočnim v bližnji madžarske meje izvršil atentat na potniški vlak, ki je vozil proti Subotici. Kroglja iz puške je prestrelila šipo v vagonu, k sreči pa ni pogodila nikogar. Policija je začela energično zasledovati atentatorje in je doslej aretirala širi osumljenca.

— **Zagmeten umor trgovca v bosanski vasi.** Trgovec Markan Mlatič se je v nedeljo zvečer vračal s sejma v Travniku v domačo vas Pučice. Že blizu njegove hiše ga je neznan razbojnik napadel z nožem ter mu zadal sedem globokih vbodiljav. Naslednje jutro so sosedje našli trgovca mrtvega v veliki mlaki pri Orožniku še ni uspelo razbojnika izslediti.

— **Dve smrtni obsodbi v Smederevu.** Porotno sodišče v Smederevu je predčerašnjim obsodilo na smrt Mirka Bogdanoviča in Dragotina Petroviča, ki sta lani v maju na cesti umorila trgovca Milana Mihajloviča iz Desimirovca ter mu ugrabila 50.000 Din.

— **Za viklonočne praznike** si usojamo kar najviljudneje prositi usmiljena srca, da se spomnijo nas najbednejših slepih s kakršnimkoli darom. Milodare v denarju ali blagu sprejema Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

— **Pri boleznih žolčnega, ledvičnega in mehurnega kamena** ter ljudem, ki trpe na prebnilni tvoritvi sečne kisline, je dolžnost, da z rabo prirodnih grenčice »Franz-Josef« uredijo delovanje črevesa. Može zdravniške prakse so se po dolgi vrsti let prepričali, da je voda »Franz-Josef« 3. zanesljiva in prav posebno prizanesljivo učinkuje salinsko odvajajo, da se lahko priprave tudi pri prostatahpertrifiji.

Glavne dobitke razredne loterije

so zadnje srečke št. 25.821 (Din 80.000), št. 61.555 (Din 60.000) in št. 50.241 (15 tisoč dinarjev), ki so bile vse prodane iz najsrečnejše kolektore — L. Z. Konjoviča, Beograd. Radnička 29.

Iz Ljubljane

— **Spomladno cvetje na trgu.** Danes je bilo na trgu izredno mnogo spomladnih cvetk. Kmetске dečke iz okolice in drugih gorskih krajev so prinesle ogromne množice cvetlic na trg. Prijeten je bil pogled na prve narcise, dalje na rmenе trobentice in prve spominčice. Ljubljanske gospodnje so prav pridno segale po šopkih cvetlic.

— **Francosko letalo nad Ljubljano.** Politijsko dnevno poročilo omenja, da se je tudi včeraj popoldne pojavil zrakoplov nad Ljubljano. Letalo, ki je bilo po barvah sodeč francosko, je včeraj okoli 15 pluto nad Ljubljano, a sedaj v vzhodni smeri proti Beogradu.

— **Kje je dobro vino?** V vinotoku Grajska klet. Mestni trg št. 13; tam točijo pristna pitna vina za velikonočne praznike; izborno belo in črno vino 10 Din liter, čez ulico pa še 1 Din ceneje.

— **Politijski drobiž.** V dnevi velikega tedna je opažati precejšen mir. Izvršenih ni bilo včeraj nobenih aretacij. Tudi drugi kriminalni dogodki so bili redki. Prijavljen je vliom v Draščekovo gostilno na Bohoričevi ulici. Trije mladeniči-ponočniki so ovadeni radi nedostojnega vedenja in kačenja nočnega mira. Po noči je bil napaden starejši vpokojenec od neznanih razgrajev, ko se je mirno vračal domov. Zopet je 13 voznikov prijavljenih radi cestnopolijskega reda.

— **«TO» zobna pasta najboljša.**

Ugoden nakup nogavice, vezanice in žepnih robcev je pri O. Dobeic. Pred Skofiča št. 15.

K procesiji in na sprehod

v praznikih se podate v novi obleki, ki vam jo bo eksaktno izgotovljeno in nacenjene preskrbela tvrdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Iz Celja

— **Redni strankin zbor SDS za mesto Celje** se vrši v četrtek 14. aprila ob 20. uri v mali dvorani Celjskega doma. Na dnevnem redu so poročila in volitve funkcijonarjev, sklepanje o kandidatih listi za občinske volitve v mestu Celju. O političnem položaju bo poročal narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko. Udeležba je za vse članstvo obvezna.

— **Organizacija vojnih invalidov, podružnica v Celju** priredi tudi letos v sredini meseca maja svojo letno tombolo. Ta prireditve je glavni vir dohodkov, s katerim organizacija podpira svoje najrevnejše člane. Priprave za tombolo so v teku.

— **Prvi maj na Celjski koči.** Dne 1. maja priredi Savinjska podružnica SPD veselico na Celjski koči. Celjska kočica ima novega oskrbnika.

— **Smrtina kosa.** V javni bolnici je umrla v 59. letu starosti ga. Marija Kladenšek, roj. Kepa, hišna posestnica v Celju N. v m. p.

Iz Maribora

— **Dober lov mariborske policije.** V Mariboru in okolici je že več mesecev delovala neka vliomilska tolpa, ki ji policija kljub vztrajnemu zasledovanju ni mogla priti na sled. Vliomilci so postopali skrajno previdno in so zabrisali za seboj vse sledove. Tudi pri raznih racijah ni padel nobeden v nastavljeni past. V zadnjem času so se kar vrstili vliomi v gostilne. V noči od nedelje na ponedeljek je bil zopet izvršen vliom v gostilno v Strmi ulici. Vliomilec se je pri odločanju vžvihih vrat porazil z razbito šipo na roki. Policija se je takrat pri zasledovanju prvič poslužila policijskega psa, ki ga je nedavno dobila z Dunaja. Pes je na krvnih sledovih takoj zaznal vliomilca in vodil detektive četrte ure izven mesta k neki samotni hiši, ki jo je policija obkolila. Uspeh je bil presenetljiv. V hiši je bila pravkar zbrana cela petčlanska vliomilska tolpa, ki je nato romala v zapore. Našli pa so tudi precejšnje zalogo raznih ukradenih predmetov.

— **M. Klerikalci in stanovanjski najemniki.** Klerikalci so v svojih listih v zadnjem času večkrat napadali stanovanjske najemnike in zasnehovali prizadevanje njihovih organizacij za podaljšanje stanovanjske zaštite. Razumljivo je, da je to zbudilo pri najemnikih veliko ogorčenje. »Slovenec« se skuša sedaj opravičevati in skoraj vsak dan objavlja kako »korekturo«, ki pa seveda ne morejo več skriti pravega obraza klerikalcev, ki so jim najemniki pri srcu samo ob času volitev. V zadnjem času se posebno zetavajo v društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru, ki je povsem nestransko. Baš to pa menda klerikalcem ni všeč, ker se boje preostre kritike svojega »socialnega delovanja« na vladi.

— **Nesrečen avtomobilista.** Znam mariborski avtomobilist Kurt Thalmann se je minuli ponedeljek odpejal s svojim dvosednim avtomobilom v Dravsko dolino. Med vožnjo proti Selnici se je iz nepojasnjene vzroka vnel bencin. Avto je bil v hipu ves v plamenu in je docela izgorel. Voznik se je komaj rešil.

— **Novo stanovanjsko hiše.** Mestna občina bo zgradila letos še štiri večje stanovanjske hiše in sicer poleg dosedanje v Smetanovi ulici Tozadevna dela so bila že na včerajšnji seji oddana. Hiše morajo najkasneje do 1. novembra dozrajene tako, da se bodo stranke lahko že vselile. V svrhu kritja gradbenih stroškov najame občina večje posojilo, ki ga bo amortizirala v 10 letih. Maribor bo na ta način pridobil kakih 50 novih stanovanj. Če se bo letos še kličkaj oživela privatna gradbena akcija, bo tudi v Mariboru stanovanjska beda znatno polejla. Zlasti bi bilo želeli, da bi razne stavbne zadruge končno pričele z zgradbo stanovanjskih hiš.

— **Občinski svet mariborski** je imel včeraj krašo sejo, na kateri je razpravljalo o tekočih zadevah. Posamezni odseki so poročali o raznih manjvažnih zadevah. Za koroško predmetje je bil izdelan in odobren nov regulacijski načrt. Za občino Krčevina se je znižala vodarina od 20 na 12 odstotkov. Razpravljalo se je tudi o zgradbi nove meščanske šole, vendar pa je zadeva še preuranjena, ker okoliške občine še niso izjavile, koliko so pripravljene prispevati za kritje gradbenih stroškov. V tajni seji je bilo sprejeto poročilo o računskem zaključku mestnega električnega podjetja, in rešenih več osebnih zadev. Med drugim je bila tudi oddana gradnja novih stanovanjskih hiš mestne občine in sicer stavbnikom Zivicu, Jelencu - Slamerju in umeskim podjetnikom Kitfammu in Nasimbeniju.

Tragedija mladega vijolinskega virtuozuza

Samomor slovaškega vijolinista. — Beda ga je gnala v smrt. — Prodati je moral vijolino, da si je kupil samokres.

V ponedeljek dopoldne se je raznesla po Bratislavi pretresljiva vest, da se je 22 letni nadarjeni slovaški vijolinski virtuoz Palko Biroš v prijateljevem stanovanju ustrelil. Ta vest je zbudila med slovaškimi študenti in mladimi umetniki veliko presenečenje in sočutje. Kajti Biroš je bil kot vesel, bohemsko razpoloženi tovariš zelo priljubljen. Vest o virtuozevem samomoru se je kmalu potrdila.

Palko Biroš, občutljiv in idealen umetnik, se ni mogel sprijazniti z materializmom naše dobe. Neurejene socialne razmere, beda in pomanjkanje, ki teži zlasti inteligenco, mu je bila od dne do dne neznesljiva. Sam je živel v slabih gnotnih razmerah. Študiral je v Pragi, toda študij ni mogel končati, ker ni imel sredstev. Navezan je bil na podporo raznih dobroteljskih ustanov in mecenov. Živel je tako, kakor žive umetniki v romantičnih romanih. Samo svojim najboljšim prijateljem je pripovedoval, kakšno bedo je trpel kot študent sredi razkošja in bogastva. Gladoval je po cele dni, živel je samo ob kavi in žemljah. Slednjic je moral sprejeti kot vijolinist službo v nekem baru, ker se drugače ni mogel preživljati. V baru je pa igral samo dva dni. Bil je preveč idealen, da bi se mogel z vneto posvetiti temu težkemu poklicu. Ker se nikakor ni mogel živjeti v nove razmere so ga kot nesposobnega odslovili.

In tako je zopet živel v bedi in pomanjkanju. Upal je, da se ga usoda usmili in mu prinese lepšo bodočnost. Prago je moral zapustiti. Vrnil se je v rojstni kraj, v Veliko Bytčo, od koder je skušal dobiti zveze, da bi se stalno naselil v Bratislavi. Vplivni krogi, na katere se je obračal z največjim zaupanjem, so mu obljubili vse mogoče, podporo in popolno oskrbo, dokler ne konča študij. Ko je pa prišel v Bratislavo, ga je čakalo razočaranje. Obljube se niso izpolnile, mladi umetnik je bil prepričan svoji usodi. Njegovo nežno srce je začutilo strah pred bodočnostjo. Položaj se je nekoliko zboljšal, ko mu je začel neki dobrotnik pošiljati na dan obed in večerjo.

Ker ni bilo drugega izhoda, je začel prirejati po manjših slovaških mestih koncerte. Povsod so ga z navdušenjem sprejemali, kajti bil je zelo talentiran vijolinist. Obetala se mu je sijajna umetniška karjera, toda usoda je hotela drugače. Zadnje čase mu neznani mecen ni več pošiljal obeda in večerje. Upniki so začeli pritiskati nanj, naj poravnava dolgove. Prvotno je nameraval prirediti večji koncert, da bi zbral nekaj denarja in poravnava dolgove, pozneje je pa iz-

previdel, da se ta načrt ne bo obnesel. Iz obupnega položaja je videl samo dva izhoda. Dati umetnosti slovo, obesiti vijolino na klin in si poiskati službo, da bi mogel služiti vsakdanji kruh, ali pa umreti. Samomorilne misli so mu rojile po glavi že davno. Pred letom dni je prodal svojo drugo vijolino in si kupil samokres. Ko se je pa njegov položaj nekoliko zboljšal, je spravil samokres in nadaljeval boj za eksistenco. Začel je iskati službe. Znova je moral okusiti vse bridkosti človeka, ki mora trkati na vrata in prositi, naj mu da brezsrčni svet za pošteno delo kosček kruha. In zopet so bila vsa usta polna obljub. Kjer je potkal, so mu obetali dobro službo in breskrbno življenje. Toda ostalo je zopet samo pri obljubah. Strah pred bodočnostjo je začel še bolj težiti mladega umetnika.

Zadnje dni je bil v krogu svojih prijateljev in znancev zelo potr in zamišljen. Tarnal je, da ne vidi izhoda iz obupnega položaja in da ga more rešiti samo smrt. Opetovano je izjavil prijateljem, da v sedanjih razmerah ni vredno živeti. V nedeljo popoldne je posetil svojega prijatelja Igaza. Bil je vesel, samo tu pa tam je povsili glavo in se zamislil.

Kaj bi dejala tvoja mati, ako bi jutri zjutraj izvedela, da si mrtev? — je vprašal naenkrat svojega prijatelja in zaplaval. Bile so solze plemenitega sina, ki je že obračunal z življenjem in misli samo še na svojo dobro mamico.

Takoj nato je premagal trenutno malodušnost in se začel smejati. Ostal je pri prijatelju do poznega večera. Pred odhodom je izjavil prijatelju, da ima sestanek s svojo zaročenko. Nato je dejal, da je lačen. Potegnil je iz denarnice zadnjih 20 kron in poslal prijatelja po salamo. Ko se je prijatelj vrnil, so bila vrata zaklenjena. Prijatelju se je zdelo to sumljivo. Stopil je k oknu in zagledal grozen prizor. Virtuoz Biroš je ležal v mlaki krvi na tleh s prestreljeno glavo. V desnici je krčevito stiskal samokres. Prijatelj je takoj telefoniral rešilni postaji, toda bilo je že prepozno. Rešilni avto je odpejal virtuozevo truplo v mrtvašnico.

Biroš je napisal pred tragičnim koncem svojega mladega življenja pismo, v katerem pravi, da je že sit bede in pomanjkanja in da ne more več živeti. V pismu žigosa razne slovaške bogataše, kajti letošnja zima je bila izredno mila. Na lesni trg pritiska še vedno porast rumunškega leja. Velike količine gradbenega lesa se izvažajo osobito preko Šibenika in Splita. Pri zadnjih licitacijah so morali lesni industrije cene znatno znižati, da so spravili blago v denar.

— **Promet beogradске borze.** Beogradska borza je poslovala radi praznikov pretekli teden samo štiri dni. Promet je znašal 46.87 milijonov; od tega odpade na devize 38.69, na efekte pa 8.18 milijonov.

— **Vsem, ki iščejo zaposlitve na Češko-slovaškem.** Naš konzulat v Češkoslovaški javlja, da vladajo tam velike težave glede zaposlitve in da imajo naši državljani, ki odhajajo tja z namenom, da dobe delo, pri tem znatne ovire. Zato se svetuje vsem, ki hočejo iskati dela v Češkoslovaški, da ne odpušajo tja dokler jim ni zagotovljena zaposlitev.

— **Trgovski stiki z Ameriko.** Generalni konzulat SHS v Buenos Airesu sporoča, da bi neka večja ugodna odnosa trdka reflektirala na dobavo fižola, orehov, suhih sliv in suhih višen. Kalčicevega karbida, sođe kausitke in portland cimenta. Reflektiran se samo na prvovrsno blago, ki more vzdržati konkurenco na ondnotih trgih. Oferte z vzorci je poslati konzulatu z izkalkuliranimi cenami franco Buenos Aires ali Monte Video.

Napisi na ploščah
prevlečeni z radio-tinkuro, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

To in ono

Samomor odvetnikove žene

V petek ponoči se je odigrala v IX. dunajskem okraju zelo zagonetna tragedija. 30-letni odvetnik dr. Alfred Berstein je našel ob 3. zjutraj svojo ženo Berto v veži v mlaki krvi z razbito glavo. Mlada žena, ki se je še le pred dnevi vrnila iz sanatorija za živčno bole, je vstala ponoči iz postelje, si prerezala s steklom žile na levi roki, planila na hodnik in se vrgla iz 4. nadstropja v vežo.

Nesrečni mož je takoj odšel v sosedno hišo, kjer stanuje njegov prijatelj, na kar sta skupaj ogledala truplo. Ko je prispela policija, so domačini opazili, da vodijo od trupla gori do četrtega nadstropja kapije krvi, da je žena padla, ne da bi se dotaknila stopnic. Ljudje so začeli takoj domnevati, da ne gre za samomor, marveč za umor. Sum se je še povečal, ko je odvetnik drugi dan dopoldne odpotoval z Dunaja. Pred odhodom je prosil svojega prijatelja, naj da ženino truplo vpepeliti. Dal mu je hranilno knjižico za krije pogrebnih stroškov.

Zavarovalna družba, pri kateri je uslužben dr. Berstein, je obvestila policijo o njegovem nenadnem odhodu. Policija je uvedla preiskavo in sodni zdravnik so ugotovili, da je žena res izvršila samomor. Mož je odnesel njeno okrvavljeno obleko v stanovanje in spota je kapala kri na stopnice. Dr. Berstein, ki je svojemu prijatelju izjavil, da se odpelje po južni železnici v Italijo na

počitnice, je v soboto brzojavil iz svojega rojstnega kraja Delatina na Poljskem. V nedeljo je celo telefonično klical prijatelja. Ko mu je prijatelj povedal, da je osumljen umora, je odvetnik izjavil, da se vrne začetkom tega tedna na Dunaj, kjer se sam zgleda na komisariatu. Sodišče je odredilo obdukcijo trupla. Odvetnikova žena je zadnje čase opetovano izjavila, da namerava izvršiti samomor. Nedavno je skušala skočiti skozi okno, kar so ji v zadnjem hipu preprečili.

Kralj sleparjev z briljanti

Berlinska policija je spravila te dni na varno zloglasnega sleparja Samuela Bricknerja, ki so ga dolgo zaman iskali vsi policijski uradi večjih evropskih in ameriških mest. Brickner je rodom Avstrijec, po poklicu trgovec. Zadnja leta je zakrivil v Evropi in v Ameriki nebroj sleparij z briljanti in drugimi dragulji.

Pred mnogimi leti je odpotoval Brickner z Dunaja v Ameriko, kjer je radi drzne sleparije presedel šest let v zloglasni ameriški kaznilnici Sing-Sing. Komaj je prišel iz ječe, je zakrivil novo sleparijo in pobegnil iz Zedinjenih držav. Newyorški policiji je pustil kavčijo v znesku 3500 dolarjev in tako se mu je posrečilo pobegniti iz Amerike. Napotil se je v Pariz, kjer je l. 1925 oslparil nekega indijskega trgovca z dragulji. Prodal mu je večjo množino draguljev, ki jih je potem

ukradel. Pri slepariji so mu pomagali trije tovariši. Nato je odpotoval v Berlin, kjer je čakal svojega tovariša, ki bi mu moral prinesiti delež od izkupička v znesku 35.000 dolarjev. Toda njegov tovariš je spravljen ves izkupiček v žep in odpotoval v Kanado, kjer je brez sledu izginil. Pariška policija že dve leti raziskuje to sleparijo, ki bo zdaj po aretaciji glavnega krivca pojasnjena.

Rasputinova hči

V Nizzi živ mlada ruska umetnica Sofija Grigorjevna-Rasputinova, ki trdi o sebi, da je hči zloglasnega ruskega meniha odnosno mušika Rasputina. Čigar paševanje na bivšem carskem dvoru in poznejši umor je dal signal za državni prevrat. Sofija Grigorjevna ima v Nizzi vilo in hodi često v redovniški obleki, dasi je v resnici igralka, plesalka, pevka in filmska umetnica. O Rasputinu pripoveduje, da je bil svetli mož, da ga je pa uničila carica, ki se je vanj zaljubila. Njena ljubezen je šla tako daleč, da je hotela carja tik pred revolucijo zapustiti in živeti v divjem zakonu z Rasputinom. Ker je tudi car Nikolaj II. skakal čez zakonski plot in imel ljubavno razmerje z znamenito plesalko Kfresinsko, je iskala carica utehe pri Rasputinu. Rasputin je oznanjal, da je ljubezen verski čut, ako je iskrena in vroča. Dokaz, da se je carica res mislila ločiti od carja in živeti v divjem zakonu z Rasputinom, je podan baže v caričinem dnevniku.

Sofija Grigorjevna je carica baže zelo ljubila. Obljubila ji je celo raso palačo. Občevala je z njo kakor s ča-

nico carske rodbine. Ko so potegnili Rasputinovo truplo iz Neve, se je odpeljala carica takoj v mrtvašnico in odpeljala z avtomobilom truplo v dverno kapelico, kjer je do pogreba noč in dan klečala in plakala. Po pogrebu je poklicala Sofijo Grigorjevno k sebi in ji svetočano obljubila, da bo skrbela za njo kakor za svoje dete.

Ta pravljica spominja na veliko knežinjo Anastazijo, ki se je nedavno pojavila v Berlinu, pa je bila kmalu razkrinkana. Rasputinovi hčerki gre najbrž samo za filmsko reklamo.

Izgredi pri lepotni konkurenci

V Berlinu je običaj, da vsako leto izvolijo «Kraljico poletja», kar je združeno s posebno slavnostjo, obenem pa prejme nagrado 100 najlepših berlinskih dam in gospodičen.

Tudi letos bi morala biti izbrana «Kraljica poletja za l. 1927». Konkurenca je bila zelo živahna, njen zaključek pa bi se imel vršiti te dni v prekrasni sportni palači. Finale te lepotne konkurence pa je bil pravi fiasco in je končal z nepričakovanim škandalom.

Na pozornici se je zbralo 100 lepotnih kandidatkin v kopalnih trikotjih. Maloštevilno občinstvo, ki je prisostvovalo konkurenci, je bilo konsternirano. Lepotice niso ugajale in zato jih je izžvižgalo. Da so morale biti med konkurentkami res «krasotice», priča dejstvo, da je neki član žirije glasno pripomnil:

«Takih „ksihtov“ pa res še nisem videl.»

Nastal je prizor za bogove. Razjarjene lepotice so kot divje Amaconke

planile na sodnika, ki se je drznil izreči tako uničevalno sodbo in gotovo bi mu izpraskale oči, da ni pravočasno pobegnil. Silnemu škandalu, kakršnega še ne pomni Sportna palača, je naprtila konec policija. Razjarjene lepotice — med njimi jih je bilo več, ki so imele že 50 pomladit za seboj in ki so varirale v teži od 70 do 90 kg — se niso dale ugnati in šele, ko je stopil pred drek v akcijo, se je dvorana izpraznila. «Kraljica poletja» pa je zaenkrat propadla.

× **Strašna rodbinska tragedija.** V vasi Hellingen na Avstrijskem se je te dni odigrala strahovita rodbinska tragedija. Kmetica Margareta Lange se je zvečer sprla s svojim možem, ponoči je nato vstala, s seboj ubila svojo 20letno pastorko Elizo in zadavila svoji dve hčerki v starosti 6 in 8 let. Morilka se je nato obesila.

× **Koliko se v Ameriki porabi za kosmetična sredstva.** Leta 1926 se je v Ameriki izdalo za 35 milijonov dolarjev raznih krem in barvil za obraz, za 22 milijonov toaletnega pudra, za 21 milijonov parfuma in za dva milijona kožnih barvil. Produkcija se je torej za približno 80 milijonov dolarjev kosmetičnih sredstev, poleg tega pa so se ogromne množine uvozile tudi iz Francije.

× **Avtomobilska nesreča tenorista Klepura.** Znani poljski tenorist Klepura se je včeraj na avtomobilski vožnji v bližini Varšave ponesrečil. Avtomobil se je namreč prevrnil in Klepura je dobil pri padcu težke poškodbe na glavi.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Bili kakršnikoli časi brez Palma življenja.

Spominjajte se Tabora!

Po vseh večjih krajih

države išče prvovrstna in dobro uvedena firma izkušene, marljive in zaupanja vredne

ZASTOPNIKE

Pismene ponudbe na naslov: **Poštanski pretinac 380, ZAGREB I.**

Popolnoma nov! Prvič v Ljubljani.

Francoski film, posnet v svetih krajih in izdelan v naravnih barvah.

Naš Odrešenik

Rojstvo, življenje, trpljenje in vnebohod Jezusa Kristusa ter njegovo čudotvorno delovanje. Marija Devica, sv. Jožef, sv. Trije kralji, Pontius Pilatus, rimska vojska, židovski tempelj itd. Ne zamenjajte tega filma z že predvajanimi slikami vsebine! — Pri vseh predstavah svira naš umetniški orkester za ta film naštetih ne cerkvene komade.

Vse predstave po znižanih cenah, in sicer parter po 4 Din, rezervirani prostori in lože po 6 Din.

Predstave ob 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA, najuglednejši kino v Ljubljani. — Telefon 2124.

Odvetnik

dr. Vladimir Knaflič

se je preselil in ima sedaj svojo pisarno na

Miklošičevi cesti št. 16-II.

(Bambergova hiša, kjer je Delniška tiskarna). Telefon 26-11.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“

V sedanji stavbni seziji

priporočamo za nakup vsakovrstnega stavbenega materiala, kakor: nosilk (traverz), prima portland cementa, štukaturja, žične mreže, žičnikov, okovja in druge železnine znano domačo tvrdko:

Schnelder & Verovšek

v LJUBLJANI, Dunajska cesta 16

z največjo zalogo po najnižjih konkurenčnih cenah na veliko in na malo.

Posest

Realitetna pisarna

družba z o. z.

LJUBLJANA,

Miklošičeva cesta št. 4

sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov, za oddajalce popolnoma brezplačno.

Nudi prevzemnikom veliko izbiro v stanovanjih, samostojnih sobah, trgovskih in obrtnih lokalih po nizkih pristojbinah. Za oddajalce najboljše prilika oddaje stanovanj, ker brez vseh stroškov 43/L

Gostilno

dobro ideo, na prometnem kraju v mestu — iščem v našem: event. tudi kupim. — Ponudbe pod «Gostilna/854» na upravo «Slov. Naroda».

10.000 Din posojila

nujno rabim za dobro tih mesecev proti dobrim obrestim Jamstvo zagotovim. — Ponudbe pod «Dobro vpeljana trgovina/840» na upravo «Slovenskega Naroda».

Tri frizerke ali dva frizerja

dobre sile — se iščejo za stalno delo po dogovoru — Salon J. Holub, Sarajevo, Aleksandrova ul. 83. 850

Večje posojilo

iščo dobro vpeljano podjetje; vključba na prvo mesto. Obresti plača dobro. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Posojilo/876».

Oglejte si svilene klobuke in slamnike

od Din 100.— naprej v modnem salonu Stuchly-Maške, Ljubljana, Židovska ulica 3. — Popravila se sprejemajo. 875

Močan deček

star 14 let, pošten in priden — se želi izučiti mizarstva obrta, kjer bi imel hrano in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod «Pošten/862» na upravo «Slov. Naroda».

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah.

Anton Boc, Ljubljana,

Šelenburgova ulica 6/I.

- Tovarna: Vič-Glince.

2 brivska pomočnika

dobri sili, večta tudi strženja damskih las — išče Salon J. Holub, Sarajevo, Aleksandrova ul. 83. 850

Umetne zobe

in čeljusti kupujem. Pridem na dom. Dopisnica zadostuje. — Cenj. dopisi pod «Umetnost 881» na upravo «Slov. Naroda».

Različne znamke

takoj naprodaj. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Znamke/878».

Mlad gospod

vojaštine prost, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika — išče službo v pisarni ali kaj sličnega. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Nujno/863» na upravo «Slov. Naroda».

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, ramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice in nogavičke, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni. Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. — Razna dišča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prežernovega spomenika. ob vodi

Najnižje cene! Ljubljana Točna potreba!

Makulturni papir

kg a Din 5.—

da ja uprava „Slov. Naroda“

Mešni pogrebni zavod.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je neizprosna usoda ugrabila iz naše srede našega dobrega očeta, starega očeta, strica itd., gospoda

Antona Fabianija

zasebnika.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, 14. aprila t. l. ob dveh popoldne iz mrtvašnice, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi svetega Nikolaja.

V LJUBLJANI, dne 12. aprila 1927.

Rudolf, Pavel, Mirko, sinovi — in ostalo sorodstvo.

Tovarna perila

Genica Vojska

Ljubljana, Gosposka ulica 16

(PREJ KOLODVORSKA ULICA 8)

IZDELUJE: perilo za gospode, plyame, bluze, delavske obleke itd. engros. — Izdeluje se tudi po meri in naročilu. Najnovejši vzorci. Najfinjša izdelava.

SVETUJEMO VAM

da si naročite

„PUCH“ KOLO

ki je najboljši!

Dobi se po solidni ceni in tudi na obroke le pri turki!

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica števil. 7.